

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dan za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 25 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja npravnstvu v tiskarni sv. Cirila, korosko ulice listy. 5. — Delničniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Volitve v Ljutomeru.

Prihodnjo soboto, dne 21. maja bodo občinske volitve za Ljutomer. Tukaj se borita že več let dve stranki in sicer slovenska in nemčurska. Letos se bodo te volitve vršile med največjo razburjenostjo. Razburjeno in razdraženo je namreč slovensko prebivalstvo in to po vsej pravici. Nekoliko tukajšnjih nemčurskih kričavočev si je vbil v glavo, da nas je treba preobrniti v »Prajze«. Začeli so hujskati in rogoviliti na vso silo med nami, od katerih živijo. Posebno v zadnjem času nimajo več mira ne po noči ne po dnevi. Slovensko prebivalstvo se je postavilo sedaj proti takemu rogoviljenju in je dobro spoznalo, da mora konec biti naši dozdanji potrpežljivosti. Nemško šolo hočejo imeti, va-njo natlačiti slovensko dečo in sezidati to šolo s slovenskim denarjem. Tako zabiti pa vendar nismo, da bi k vsemu temu samo prikimali.

Takega gospodarstva ne smemo več trpeti. Na dveh straneh bi morali plačevati, v tem času, ko nam gre trdo za vsaki krajcar. Nemčurji bi nas radi pregovorili in nas vlovili v svoje zanjke, ker pravijo, da bo vse plačal nemški sulverein. Take laži naj povejo, komur čejo, nam ne! Mi dobro vidimo, v katerem grmu je skrit zajec. Nemško šolo si hočejo postaviti, kjer bo izključena vsaka slovenska beseda. In to si upajo in predrznejo tirjati v Ljutomeru, ki ima v resnici ogromno večino slovenskih prebivalcev in je obdan od popolnoma slovenske okolice. Trde Nemce si hočejo vzrediti v tej šoli. To kaže, da z nami nočejo imeti čisto nobene zveze, da ne bodo znali z nami govoriti in občevati. To kaže, da se hočejo od nas popolnoma ločiti, da ne potrebujejo ne našega jezika, ne nas in ne naših peněz. Nam je tako početje čisto po volji. Ker nas hočejo tako čez rame gledati, naj se nikar ne bojijo, da bi mi hodili k njim prosjačit. Mi hočemo ravno tako storiti. Mi imamo vso pravico in tudi sveto domovinsko dolžnost, da tako

storimo. Tu je naša zemlja, tu je naš dom in braniti bomo se pač vendar smeli! Ločimo, lahko se ločimo čisto od teh gizdavih gospodov. Mi jih ne potrebujemo, nismo jih sem klicali. Naj ostanejo sami med seboj! Tem boljše se bomo mi Slovenci združili, ki iz vsega srca ljubimo svojo slovensko zemljo.

To hočemo pokazati že pri prihodnji občinski volitvi v Ljutomeru. Nobena volitva dozdej ni še imela takega pomena, kakor ravno tota. Zdaj je treba, da se popolnoma spoznamo, kdo je naš in kdo je nemčur. Naše število raste od leta do leta, če tudi nemčurstvo pritiska z vsemi židovskimi silami. To je naše veselje in naša čast, da so naši možje zavedni, da so globoko prepričani o pravični in pošteni stvari, katero zastopamo in se za njo vojskujemo. Med nami ni plašljivca, ni magarca, ki bi se po vetru obračal. In ravno to nam daje trdno zaupanje, da bomo enkrat zmagali.

Volilci slovenski! Obračamo se do vas s prošnjo, da delate z vsemi postavnimi močmi v tem trenutku, da pride vsak naš volilec o pravem času na volišče. Na volilni dan snidemo se v jutro natančno ob 8. uri v gostilni gosp. Vaupotiča ter gremo skupno k volitvi. Naj ne ostane nobeden doma, naj se zdaj nikdo ne izgovarja s praznim izgovorom, da ne utegne ali da nas je itak zadosti. Zdaj bi bili taki izgovori nemoški in prazni. Brez vse boječnosti izpolnimo sveto državljansko dolžnost, katero od nas zahteva naš presvili cesar in ljubljena domovina. Ne dajmo se pregovoriti in preslepiti! Zdaj hočemo dobro pogledati, kdo je res vreden naših denarjev in naše podpore. Kdor je z nami, prišel bo in dal bo svoj glas možem našega zaupanja. Kdor pa je odpadnik, tisti ne bo prišel ali pa bo glasoval proti nam. Čas je zelo resnoben in imeniten. Za prihodnje bode se vse slovensko prebivalstvo ravnalo po tem, kar bo videlo pri letošnji volitvi. Delajte toraj vsi na to, da pridejo vsi naši volilci in da nikdo ne ostane doma brez važnega vzroka. Postavite se krepko v bran,

ako bodete videli nemčurske zanjke! Mi se zdaj vojskujemo za pravično, pošteno reč, vojskujemo se za sv. katoliško vero, za svoj jezik in za svojo zemljo. Sv. apostol Jakob pravi: »Kdor bi lahko kaj dobrega storil, pa ne stori, tistemu šteje se v greh«.

Cerkvene zadeve.

Mihael Rakoše, župnik na Bučah.

Prežalosten je bil 13. dan meseca novembra 1891 za Bučko župnijo. Zvonov mili glas naznanjal je celi fari, da se je nekdo preselil iz te solzne doline in črno, raz stolp cerkve sv. Petra vihrajoče bandero pričalo je mimogredočemu potniku, da je nemila smrt pobrala človeka, ki si je moral zaslug za cerkev pridobiti. Žalostna novica je »la od ust do ust v župniji, kakor zunaj nje, češ, »umrli so«, toda kdo? — Velečastiti g. župnik, Mihael Rakoše, so zjutraj ob 8. zatisnili svoje bistro in žarne oči, so izdahnili svojo bogaboječo dušo.

Ta novica, če tudi ni bila nepričakovana, pretresla je vendar vsakega. Vsakdo, ki je poznal ljubeznivega gospoda župnika, se je milo razjokal o tužni vesti, in nehoté usle so mu besede: »škoda za dobrega gospoda«. Ko smo truplo rajnega gospoda na mrtvaški oder položili, prihajali so dobri farani v velikem številu še enkrat svojega ljubljenega dušnega pastirja gledat, njihovo od hude bolezní zdelano in spremenjeno truplo škropit in za njihovo dušo molit.

Dne 15. novembra, v nedeljo popoldne ob 3. uri bil je napovedan pogreb. Velika množica ljudi iz domače, kakor tudi iz sosednih far, več gg. učiteljev in druge gospode in 17 duhovnikov s preč. g. dekanom iz Kozjega zbralo se je bilo pred farovžem, da bi blagemu pokojniku zadnjo čast izkazali. Ko so se navadne mrtvaške molitve pred farovžem opravile, vzdignilo je šest častitljivih možev-farmanov krsto s telesnimi ostanke in sprevid se je začel pomikati proti cerkvi.

V cerkev prišedši postavili so krsto vstric prižnice sredi cerkvi. Kar trlo se je, toliko ljudi je prišlo v cerkev poslušat govor, ki se bo rajnemu gospodu na čast govoril. Ko smo mrtvaške večernice odpeli, stopijo na prižnico stari in dober prijatelj rajnega gospoda, namreč vč. gospod Martin Kragl, mnogozaslужni župnik Poljske fare. Slovo bi naj govorili blagemu g. Mihaelu, svojemu zvestemu prijatelju, toda kako, ker so jim obilne solze njihove oči zalivale. Vendar kljubu velike žalosti, rešili so svojo nalogo veledobro. Opisali so nam na kratko tek življenja rajnega gospoda, njihovo delovanje na raznih mestih, kamor jih je bil Bog odločil v dušno pastirstvo, njihove lepe lastnosti in čednosti in slednjič priporočali so njihovo dušo, ako še kake pomoči potrebuje, našim molitvam. Govorili so tako ganljivo, da ni bilo očesa, ki bi se ne bilo obilno rosilo za rajnim gospodom. Da, na ves glas je pridno ljudstvo za svojim dobrim dušnim pastirjem jokalo! Blagor ti ljudstvo, ki spoštujes svoje duhovnike in si prepričano o njihovem vzvišenem poklicu in stanu!

Ko smo po pridigi se za duše rajnega gospoda rajne rodbine in rajnih farmanov nekaj očenašev izmolili, ko smo pri krsti srce prešinjajoči »libera« izpeli, uvrstila se je zopet procesija, telesne ostanke rajnega so vzdignili, in so jih nesli k počitku na pokopališče. Preč. g. dekan Bosina so jamo blagoslovili, v katero se je krsta položila. Še enkrat smo »requiem aeternam« v slovesnem petji rajnemu želeli, gg. pevci so tužno na-

grobnico zapeli — in konec je bil žalostni slovesnosti. Žalostnim srcem podali smo se vsak na svoj dom želeč iskreno: »Bog daj rajnemu gospodu uživati večni mir in gledati večno luč!« (Konec prih.)

Usmiljeni bratje v Gradei.

V bolnišnici »usmiljenih bratov« v Gradei se je v preteklem letu zdravilo 2040 bolnikov vkup 45.901 dni. Izmed teh 2040 bolnikov bilo je ostalo od prejšnjega leta 130 in 1910 se jih je na novo vsprejelo. Bolnišnico se zapustilo 1325 ozdravljenih bolnikov, 406 zboljsanih in 43 neozdravljenih. Umrlo jih je 140 in s koncem leta jih je še v postrežbi ostalo 126 bzirom na domovino je bilo iz Štajarskega 1357, iz Ogerskega 103, iz Koroskega 102, iz Kranjskega 71, iz zgornje in spodnje Avstrije 65, iz Českega 48, iz Italije 30, iz Moravskega 24, iz Tirolskega 22, iz Hrvaškega 21, iz Primorja 13, iz avstrijske Šlezije 11, iz Bavarskega 7, iz Švice in Wirtemberskega po 5, iz Solnograškega, Saksonskega in iz pruske Šlezije po 4, iz Banata, Bosne, Galicije, Hesije, Prusije in iz Vorarlberskega po 2, iz Badenskega in Slavonije po 1, Oziroma vere, bilo je 1010 katoličanov, 1 pravoslavni in 2 nepravoslavna, 23 protestantov in 2 žida. Razum tega izdrlo se je v teku leta 10.586 zob; rane obvezat in za zdravniški svet vprašat, prišlo je okoli 12.500 oseb. V okrovalnici zuna, mesta v Algersdorfu se je postreglo 367 bolnikov z 8184 dnevi. Želimo toraj redu usmiljenih bratov, kateri že od leta 1615 v naši deželi tako velikodušno deluje, prav mnogo dobrotnikov za napredovanje njegovih blagih namenov. Redovniki in ubogi bolniki vsprejnejšo dar pač hvaležno in vedno bodo za blagor in blagostanje dobrotnikov Vsegamogočnega prosili.

Šolarjem je prepovedano biti v krčmi na plesu in javnih veseljih. Po § 25 solskega in naučnega reda dne 20. avgusta 1870 stv. 7648 imajo učitelji dolžnost nadzorovati vedenje otrok tudi zunaj šole. Večina okrajnih glavarstev je na podlagi tega paragrafa s posebnim ukazom, ki se je navadno naznanil tudi župnijskim uradom s prošnjo za podpiranje v ti zadevi, naročila solskim vodjem: naznaniti okrajnemu šolskemu svetu, kateri šolarji, ali že sami, ali v družbi odraslih, tudi starišev, so se udeležili plesa in drugih veselje v javnih gostilnah; naznaniti je vsikdar tudi gostilničar in oni, ki je urejeval dotično zabavo. Kjer enak ukaz še ni nãznanjen, dosegla bi ga lahko od okrajnega glavarstva ali učiteljska okrajna ali duhovniška dekanijska konferenca.

F. S. S.

Gospodarske stvari.

Kaj nas uči narava.

(Dalje.)

V kakem drugem slučaju zopet vidiš, da na drevesu, katero ti slabo rodi, vse veje križem rastejo. Ob enem tudi zapaziš, da ti je drevje pregosto nasajeno, da veje enega drevesa v one drugoga segajo. Ako na prejšnjem opazujes, vidiš, da drevo samo na kviško raste ali pa posebno, ako je na bregu, vse veje proti oni strani molé, kjer imajo dovolj svetlobe, solca in pa zraka. Ob enem tudi opaziš, da je največ najlepšega ploda samo na oni strani, kamor prihaja solnce. To ti je vendar dovolj jasen govor. Vsako drevo potrebuje za-se svetlobe, da se zamore povoljno razvijati in roditi. V gozdu, kjer hočemo lepa ravna debla dobiti, tam sadimo na gosto. Primerjajmo na primer drevo stoječe na prostem in v gostem gozdu. V prvem slučaju je jako košato,